

Een stukje lamel van onze soort in NH_4OH 10% op een objectglas gebracht verkleurde naar het geel toe en ook de omringende vloeistof werd geel; tussen de hyphen van het trama lagen talrijke intens gele grote pigmentmassa's en op de hyphe wanden waren ook zeer veel gele incrustaties te zien; de lamelsnede was bijna steriel door een dichte bezetting met korte ketens van ongekleurde hyaline globose tot "spheropedunculé" cellen, $15-30 \times 7,5-17,5 \mu$ (zie fig. 2). Een stukje lamel van *C. malicorius* in water uiteengetikt op een objectglas verkleurde eveneens geel (evenals het water zelf); de hyphen van het trama waren zeer dicht bezet met intens gele incrustaties, varieerend van kleine korreltjes tot fijne dunne korsten, maar de gele grote intercellulaire pigmentmassa's van de soorten van de *C. cinnamomeus*-groep ontbraken geheel! De lamelsnede was hier steriel door een dichte bezetting met korte ketens van + cilindrische smalle korte hyphen, $15-45 \times 2,5-5 \mu$ (zie fig. 3) met talrijke gespen. De eindcel dezer ketens was vaak iets clavaat gezwollen en de hyphen bevatten uiterst fijne gele intracellulaire korreltjes. In NH_4OH 10% verkleurde het lamelstukje evenals de omgevende vloeistof wijnrood! en alle korreltjes en hypheincrustaties losten geheel op onder het achterlaten van een lichte wijnrode kleur van alle weefsel! De sporen van *C. malicorius* waren kleiner, (5,-) $5,4-5,9 \times 3,6-4,1 \mu$ en fijner wrattig dan die van onze *Castricum*-vondst. Deze bijzonderheden komen overeen met wat Kühner beschrijft in 1960.

Dr. E. Kits van Waveren.

Tyromyces gloeocystidiatus Kotl. und Puz. in Nederland

Op 1 oktober 1967 vonden mijn vrouw en ik, tijdens een privé-excursie op het landgoed Remmerstein bij Veenendaal, een merkwaardige houtzwam op liggend dood naaldhout. Van alle aan mij bekende houtzwammen was Gloeoporus amorphus degen die er de meeste gelijkenis mee vertoonde. Een kleine oppervlakkige beschouwing leverde echter al dadelijk dit verschilpunt op dat de poriën, ook in de diepte, zuiver wit waren, in plaats van de oranje kleur van de onderste trama-laag die men bij *G. amorphus* op de bodem van de poriën ziet doorschemeren. Bovendien was bij onze vondst de bovenkant van de hoed niet zuiver wit en niet zo behaard als bij *G. amorphus*, maar enigszins roodbruin vezelig op een hoofdzakelijk witte ondergrond.

Thuisgekomen determineerde ik de zwam met het boekje "Mittleuropäische Porlinge" van H. Jahn en kwam terecht op Tyromyces gloeocystidiatus. De macroscopische kenmerken pasten bij geen enkele andere soort. Het doorslaggevende microscopische kenmerk, de aanwezigheid van gloeocystiden in het hymenium, kon slechts met grote moeite en zeer spaarzaam waargenomen worden.

Sindsdien vond ik deze soort op praktisch iedere paddestoelenexcursie. Een lijstje van vindplaatsen en -data volgt hier:

1 okt. 1967	Remmerstein bij Veenendaal
8 okt. 1967	Hulshorst
15 okt. 1967	de Trekpot bij Veenendaal
29 okt. 1967	Ommen
12 nov. 1967	Heemskerkerduin
8 sep. 1968	Leersumse veld
6 okt. 1968	Remmerstein bij Veenendaal
13 okt. 1968	de Treek bij Amersfoort
20 okt. 1968	Bergen (N.H.)
27 okt. 1968	de Trekpot bij Veenendaal
3 nov. 1968	Bergen (N.H.)
3 nov. 1968	Spanderswoud bij Hilversum, gevonden door J. Daams.

Bij enige oplettendheid is de zwam in het veld goed herkenbaar. De hoeden, die niet meer dan 1 à 2 cm van het hout afstaan kunnen meerdere centimeters breed worden (5 à 6); op de aanhechtingsplaats zijn ze 1 à 2 cm dik. Vaak zijn een aantal hoeden dakpansgewijs boven elkaar opgesteld. De rand van de hoed is scherp. Vaak is de bovenzijde van de hoed op enkele millimeters van de rand af iets verhoogd en geeft daarvoor een terras-achtige indruk, op doorsnede gezien als in figuur 1. De bruine vezels zitten hoofdzakelijk op het verhoogde gedeelte en wel het meest naar de rand toe (in figuur 1 bij a).

Bij het op 3 nov. 1968 gevonden exemplaar kon ik een cystide in tekening brengen (fig. 2), die een goede gelijkenis vertoonde met het in Jahn afgebeelde exemplaar.

In het *Paddestoelenboek* van Cool en van der Lek staat *T. gloeocystidiatus* niet vermeld; evenmin in de *Paddestoelengids* van Lange of in Michael und Henning's *Handbuch für Pilzfreunde*. Zelfs in Donk's monografie over de Nederlandse Polyporaceën (*Mededelingen v. d. Ned. Myc. Ver. XXII 1933*) is genoemde soort niet te vinden.

In het boekje van Jahn staat bovendien vermeld dat hij de soort pas voor het eerst in 1960 vond en pas in 1963 met zekerheid kon determineren. Hij citeert ook andere auteurs: o. a. Bourdot en Galzin en Lowe en Lundell, die de soort in Noord Amerika en in Europa "weit verbreitet" noemen; en Kotlaba, die over een in Tsjecho-Slowakije wel tamelijk algemene, doch weinig bekende soort spreekt.

Sinds 1962 verzamel ik Polyporaceën, maar vóór 1 okt. '67 heb ik *T. gloeocystidiatus* nooit zelf gevonden, noch horen vermelden door andere mycologen. Van de vondst van 15 okt. '67 is door Dr. Tjallingi materiaal meegenomen, dat door hem evenals door mij zelf op *T. gloeocystidiatus* gedetermineerd is. Maar ook na deze datum heb ik, behalve de vondst van J. Daams, nooit door andere mycologen vondsten van deze soort horen vermelden.

De combinatie van bovenstaande gegevens doet mij de volgende vraag stellen: Is deze soort voorheen altijd miskend, d.w.z. voor een andere soort aangezien en dus niet genoteerd, of kan hier sprake zijn van een explosie, een plotselinge sterke uitbreiding van een voorheen misschien zeldzaam aanwezige soort in Nederland?

Als iemand onder de lezers van dit blad gegevens bezit over vindplaatsen en -data van deze soort, houd ik mij voor informatie daaromtrent aanbevolen.

G.C.N. van Zanen
de Breekstraat 36
Amsterdam: post Nieuwendam.

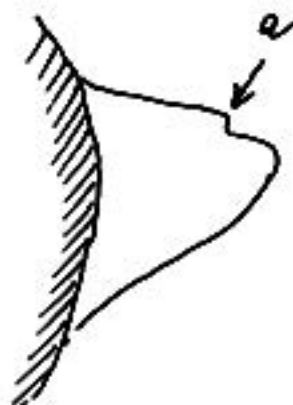

fig. 1, nat.gr.

fig. 2, 1000x